

інтересів, обмежених тільки матеріальними потребами. У зв'язку з цим суспільне значення монастирів у XVIII ст. стає менш помітним, ніж в попередні часи.

У цей період в монастирі ведеться перебудова майже всіх дерев'яних будівель на цегляні. Було збудовано братські келії, монастирський готель, цегляну двохярусну Миколаївську церкву та інше.

З огляду на перелік настоятелів Києво-Михайлівського монастиря, стає зрозуміло, що впродовж XIX ст. його було повністю «зросійщено» і самобутня українська традиція в ньому остаточно перервалася. Це позначилось і на архітектурі нових будівель, яким бракувало органічного зв'язку з давніми пам'ятками [4, с.136].

Повівши супроти Української Церкви нівеляційну політику, Москва відібрала від неї все, що було суттєве: знищила її незалежність та соборноправність, а також сильно порушувала національну ідентичність, яку набула собі наша Церква за довгі віки свого життя.

Закономірно, що й надалі, в період гострих соціальних потрясінь перших двох десятиліть XX ст., Свято-Михайлівський Золотоверхий монастир, як і все українське чернецтво разом із першоієрархами, займали переважно проімперські позиції, підтримували царський уряд, монархічні, шовіністичні організації й відчужено ставились до прагнень українських віруючих і рядового духовенства утворити самостійну, автокефальну Православну Церкву.

Список використаних джерел

1. П. Глазунов Храмы. 1888. № 6.
2. Іларіон (Огієнко), митр. Українська Церква. Нариси з історії Української Православної Церкви. Вінніпег, 1982.
3. Коваль М. Флагман вітчизняної історіографії. *Український історичний журнал*. К., 1997.
4. Дегтярьов М., Реутов А. Михайлівський Золотоверхий монастир. К., 1997.

МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КАТЕГОРІЙ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕРНЕТ-МЕМАХ

Філюріна В., Поворознюк С. І.

Сучасне суспільство взаємодіє зі значним обсягом різнопланової інформації. Переобтяження мовців текстовими повідомленнями спричинило потребу у втіленні основного інформаційного масиву в короткій, але максимально змістовній формі. Саме тому виник жанр

мему – короткого влучного повідомлення переважно гумористичного, іронічного чи пародійного змісту, яке набуло найбільшого розповсюдження в інтернет-мережі.

Інтертекстуальність «полягає у взаємозв'язку між текстами, сутність якого в тому, що один текст покликається на інший або взаємодіє з ним» [2]. До основних функцій інтертексту зараховуємо експресивну, апелятивну, поетичну, референтну, метатекстову.

Сьогодні мем тлумачиться як одиниця культури, що відображає соціальні явища, провідні ідеї, звички представників конкретного суспільства, мовні смаки та імітаційно передається від адресанта до адресата. Дослідниця М. Булах основними функціями інтернет-мемів визначає такі: «засіб створення комізму, засіб популяризації за рахунок введення у глобальний контекст, засіб створення естетичного ефекту, засіб концентрації інформації, засіб створення інтелектуальної гри і загадки» [1].

Серед зафіксованих інтернет-мемів тематично переважають літературні (33% від загальної кількості), другими за поширенням є соціально-побутові (16%), третіми та четвертими – політичні (13%) й мистецькі (12%). Трохи меншою частотою вживання характеризуються воєнні (9%), історичні (6%), мовні (6%), навчальні (4%), топонімічні (2%) інтернет-меми із елементами інтертекстуальності. Такий тематичний спектр можна пояснити рівнем актуальності окремих тем для українського суспільства, а також специфікою самого жанру мему як жарту, зокрема бажанням/небажанням створювати гумористичний чи іронічний інтертекст щодо певних тем у інтернет-мемах.

Найбільш продуктивними мовними засобами вираження інтертекстуальності в сучасних українських інтернет-мемах є цитати та алюзії. Завдяки використанню цитованого претексту в короткому та влучному вислові інтернет-мему створюється виразний гумористичний, а іноді й іронічно-сатиричний колорит мовлення. Часто для цитування в інтернет-мемах використовуються текстові компоненти з творів українських письменників-класиків: *Івана Франка*: «Величезне прохання! Не являйтесь мені у сні» («Чого являєшся мені у сні»); *Лесі Українки*: «Вибачте, хлопці, але я обираю CONTRA SPERM SPERO (репостни, щоб усілякі парубки не заважали тобі сіяти барвисті квітки на вбогім сумнім перелозі)» («Contra sperm spero») та інші.

Алюзії виконують насамперед ігрову функцію, створюючи підґрунтя для інтелектуальної розваги читацької аудиторії. На

словотвірному рівні жартівливо-іронічний ефект мовної гри виникає під час творення алюзій різними способами: 1) префіксальним: «Класики. Неокласики»; 2) суфіксальним: «Тичина – Тичинки» (у цьому мемі через приєднання суфікса – к– до кореня слова репрезентовано жартівливе образне обігрування прізвища письменника Павла Тичини та елементу квітки, де утворюється пилок); 3) складання слів або основ: «Коти в Україні поділяються на два види: Шевченкіт і Франкотик».

Зафіксовано приклади оригінальної інтертекстуальної мовної гри на основі алюзії, побудованої способом приєднання іншомовного компонента мікро: «Хвильовий. Мікрохвильовий. Мікрохвильовий в мікрохвильовій. Хвильовий мікрохвильовий в мікрохвильовій. Схвильований хвильовий мікрохвильовий в мікрохвильовій. Я хвилююсь». Цікавим випадком оригінального обігрування слова «кріпак», що є алюзією на життєві обставини Тараса Шевченка, є поєднання співзвучних хімічних елементів: «– А ти знав, що Тарас Григорович був зроблений з Кріптону, Йоду, Проктанію та Калію? – Ні, а чому? – Kr (кріптон), I (йод), Ra (протактиній), K (калій)».

Ігровий потенціал алюзій на лексичному рівні виявляється через образне переосмислення таких лексико-семантичних груп, як: а) омоніми – виявлено цікаві приклади жартівливого обігрування псевдонімів українських письменників прикметникового походження, які є омонімічними до відповідних прикметників: «Світло-червоний. Темно-червоний. Малиновий. Яскраво-червоний. **Багрянний**. (Цей прикметник проілюстровано фотографією Івана Багряного). Томатний»; б) пароніми: «Кухонна БІЛЬ кам'яна» (ця алюзія хоч і містить помилку у визначенні роду іменника «біль», але створює виразний інтертекстуальний образ) та ін.

На лексико-семантичному та синтаксичному рівнях також виявлено алюзії, що будуються на основі тропеїчної системи української мови: «Центр незламності для котів»; «Ось і панцині кінець, а хто слухав – молодець».

Отже, зафіксовані мовні засоби вираження інтертекстуальності використовуються у інтернет-мемах для створення комічного ефекту, акцентування на актуальних для сучасного українського суспільства інформаційних потоках, створення позитивно або негативно оцінної характеристики певного соціального явища або як засіб створення своєрідної інтелектуальної мовної гри.

Список використаних джерел

1. Булах М. Інтернет-мем як засіб інтертекстуальності. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*, (41), 105-118. URL: <https://apultp.knu.ua/index.php/APULTP/article/view/91> (дата звернення: 21.11.2024).
2. Гудзенко Іван. Що таке інтертекстуальність? URL: <https://tureligious.com.ua/shcho-take-intertekstualnist> (дата звернення: 05.10.2024).

ВИКОРИСТАННЯ БІОХАКІНГУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Хоменко А., Білецька Г. А.

Однією із актуальних проблем сьогодення є проблема збереження і зміцнення здоров'я дітей та молоді. Культура здорового способу життя у людини формується ще під час навчання в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО). Саме тому освітній процес у ЗЗСО має забезпечити формування у здобувачів освіти знань про здоров'я і здоровий спосіб життя, ціннісного ставлення до здоров'я, умінь своєчасно приймати рішення щодо запобігання шкідливим звичкам і небезпечній поведінці. Ключову роль у формуванні цих якостей особистості відіграє навчальний предмет «Біологія». Навчальний матеріал з біології дозволяє зрозуміти особливості будови і функціонування органів та системи органів людини, вплив різних чинників на стан здоров'я, збалансувати раціон харчування, підібрати оптимальні фізичні навантаження, здійснювати профілактику захворювань, керувати своїм здоров'ям, враховуючи індивідуальні особливості і довколишні впливи [1].

Значний потенціал для формування знань про здоров'я і здоровий спосіб життя під час навчання біології мають здоров'язбережувальні технології навчання. Однією із таких технологій є біохакінг. У найбільш загальному розумінні біохакінг – це набір методик для «зламування» біологічних процесів. З точки зору біохакінгу тіло людини є біологічною машиною, яку можна переналаштувати. Біохакінг дозволяє удосконалити організм людини, покращити його функції, реалізувати максимум можливостей організму, причому зміни організму відбуваються як на біологічному, так і психологічному рівнях [2]. Використання біохакінгу під час навчання біології може стати захоплюючим способом ознайомлення здобувачів освіти із сучасними технологіями, науковими досягненнями і практичними аспектами